

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Botanisk kartlegging av engflora på Haugplassen på Raje, Kongsberg kommune, Buskerud

Kartlegging i artsrik slåttemark, utvalgt naturtype.

NIBIO RAPPORT | VOL. 3 | NR. 18 | 2017

Svalheim, Ellen

Divisjon for matproduksjon og samfunn

Avd. kulturlandskap og biomangfold

TITTEL/TITLE

Botanisk kartlegging av engflora på Haugplassen på Raje, Kongsberg kommune, Buskerud.
Kartlegging av artsrik slåttemark, utvalgt naturtype.

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Ellen Svalheim

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
31.01.2017	3/18/2017	Åpen	1310271	17/00212
ISBN:		ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:
978-82-17-01788-2		2464-1162	27	1

OPPDRAUGSGIVER/EMPLOYER:

Fylkesmannen i Buskerud

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Åsmund Tysse

STIKKORD/KEYWORDS:

Karplanter i semi-naturlig slåtteeeng

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Kulturlandskap

SAMMENDRAG/SUMMARY:

NIBIO fikk i 2016 i oppdrag fra Fylkesmannen i Buskerud og foreta en registrering av den semi-naturlige engfloraen på Haugplassen på Raje i Kongsberg kommune. Denne rapporten gir en oversikt over planter og vegetasjonstyper som ble registrert under befaringen 29.juni 2016. Slåttemarka på Haugplassen er artsrik og inneholder flere sjeldne arter. Tidligere funn av andre artsgrupper, bl.a. insekter, på Haugplassen er hentet ut fra Artskart (www.artsdatabanken.no) og vedlagt rapporten.

LAND/COUNTRY:

Norge

FYLKE/COUNTY:

Buskerud

KOMMUNE/MUNICIPALITY:

Kongsberg

STED/LOKALITET:

Haugplassen

GODKJENT /APPROVED

Knut Anders Hovstad

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Ellen Svalheim

NAVN/NAME

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

NIBIO ved undertegnede fikk i 2016 i oppdrag fra Fylkesmannen i Buskerud og foreta en botanisk registrering av den semi-naturlige engfloraen i slåttemarka på Haugplassen på Raje i Kongsberg kommune.

Naturtypen slåttemark er en utvalgt naturtype, UN, gjennom Naturmangfoldloven. Haugplassen ble i 2011 med i oppfølgingsarbeidet for handlingsplan for slåttemark i Buskerud og fikk da utarbeid egen skjøtselsplan.

Slåttemarka på Haugplassen er artsrik og inneholder flere sjeldne arter. Denne rapporten gir en oversikt over planter og vegetasjonstyper som ble registrert under befaringen 29.juni 2016. Kartleggingen av karplantefloraen kan ikke regnes som utfyllende. Tidligere funn av andre artsgrupper på Haugplassen, hentet ut fra Artskart (www.artsdatabanken.no) er vedlagt denne rapporten.

Grunneier Arnfinn Tveita med familie utfører en flott jobb med årlig skjøtsel av engene. Arnfinn Tveita og sønnen Niri har dessuten bidratt med verdifull informasjon og tilrettelegging rundt kartleggingen. Arnfinn Tveita har tatt en rekke av bildene i denne rapporten, bl.a. fra vårblomstringen og slåttearbeidet i 2015. Stor takk for dette bidraget.

Fylkesmannen ved Åsmund Tysse takkes for et interessant oppdrag.

24.01.2017

Ellen Svalheim

NIBIO, Divisjon for matproduksjon og samfunn

Avd. kulturlandskap og biomangfold.

Innhold

1	Forord	3
2	Karplanteregistreringer på Haugplassen, 2016	5
2.1	Engfloraen på Haugplassen	5
2.1.1	Rødlisterarter og andre indikatorarter i enga	6
2.1.2	Verdi.....	6
2.2	Artsliste over karplantefunn 29.juni 2016.....	12
2.2.1	Planter i eng og kantvegetasjon, på tørr til noe friskere mark.....	12
2.2.2	Planter i fuktigere til våt eng.....	14
2.2.3	Planter rundt tun og på og i tilknytning til myrrealene nede på sletta.....	14
2.3	Skjøtsel og tilstand.....	19
3	Kilder.....	22
	Vedlegg.....	23

1 Karplanteregistreringer på Haugplassen, 2016

1.1 Engfloraen på Haugplassen

Kartleggingen av karplantefloraen blei gjennomført 29.juni 2016. Det blei vektlagt å kartlegge selve engfloraen inklusive kantvegetasjon, samt arealene i tun og nede på den nærliggende mindre myra som også blir slått. Det blei ikke gjennomført kartlegging inne i tilgrensende skog, og det blei ikke gjennomført opptelling av antall individer av rødlistearter.

Totalt blei det registrert 143 karplanter denne dagen. Kartleggingen regnes ikke som utfyllende.

Vegetasjonen varierer fra tørrere- til fuktigere- og fra intermediære- til kalkrike utforminger. Den baserike engtypen er vanligst og finnes på store arealer på Haugplassen. Her vokser bl.a. engnellik, søstermarhånd, marianøkleblom, harerug, storblåfjær, flekkgriseøre, smalkjempe, dunkjempe.

Hovednaturtypen i bakkene er slåttemark, D01 (jf DN-håndbok 13), med utformingene kalkslåtteeng D0117, lågurtslåtteeng D0116, lågurtkulturmarkskant D0124 og frisk, næringsrik gammeleng (jf. Koder knytta opp mot november 2014 utgave av revidert DN-håndbok). Dette tilsvarer naturtypene G7 Frisk/tørr middels baserik eng, F5 kantkratt og G14 frisk, næringsrik gammeleng etter Fremstad 1997. De semi-naturlige engtypene kan etter NiN 2.0 plasseres i: T32-4, T32-7, T32-C8, T32-C10.

Nede på sletta kan hovednaturtypen karakteriseres som Slåtte- og beitemyr, D02 (NiN 2.0; intermediær semi-naturlig myr V9-C-2). Også myra blir skjøttet med slått og etterbeite. Både Slåttemark, D01 og slåttemyr D02 er utvalgte naturtyper, UN, i følge Naturmangfoldloven.

Figur 1. Flyblidet viser Haugplassen. Området avgrenset med blå strek ble befart 29.juni 2016. Kart er hentet fra www.gardskart.no

1.1.1 Røddlistearter og andre indikatorarter i enga

Når en kartlegger en lokalitet for å gi den verdi ut fra arts mangfoldet leiter en gjerne etter røddlistearter, dvs arter som nå er sjeldne eller trua og som står oppført på Norsk rødliste for arter (Henriksen & Hilmo 2015).

I tillegg til røddlistearter ser en også etter andre arter som sier noe om tilstanden til lokaliteten. Det kan være om det finnes gode indikatorarter /tyngdepunktarter for ugjødsla, men velskjøtta semi-naturlig eng. Disse indikatorartene er ville, stedeagne arter som favoriseres av tradisjonell skjøtsel med beiting og slått. Mange av disse trenger at området har blitt skjøtta ekstensivt og tradisjonelt i generasjoner.

På Haugplassen ble det i 2016 funnet tre røddlistearter av karplanter. Disse er allerede godt kjent fra området og er kartlagt av mange tidligere. Dette gjelder orkideene søstermarihånd *Dactylorhiza sambucina* med status VU- sårbar på rødlista, og brudespore *Gymnadenia conopsea* med status NT- nær trua på rødlista. Av søstermarihånd finnes det store mengder, av brudespore er det spredte forekomster. I tillegg vokser det stedvis mye solblom *Arnica montana*, også med status VU- sårbar.

Det forekommer også andre orkideer innen engarealene på Haugplassen. Dette er vårmarihånd *Orchis mascula*, flekkmarihånd *Dactylorhiza maculata* og stortveblad *Listera ovata*.

Det ble registrert 25 tyngdepunktarter for semi-naturlig eng (jf artsliste utarbeid i forbindelse med revidering av faktaark for slåttemark DN-håndbok 13, november 2014 utgave). Disse tyngdepunktartene er; jonsokkoll, kattefot, gulaks, solblom, harerug, hjertegras, blåklukke, engknoppurt, engnellik, søstermarihånd, hvitmaure, brudespore, aurikkelsveve, hårsveve, flekkgriseøre, rødknapp, prestekrage, gjeldkarve, smalkjempe, dunkjempe, storblåfjær, sølvmore, marianøkleblom, småengkall og engfiol.

Foruten de nevnte rødliste- og tyngdepunksartene finnes det en rekke andre mer vanlige eng- og kantarter med store og utbredte populasjoner (se artsliste kap. 3.2) slik som for eksempel engsoleie, ryllik, tiriltunge, markjordbær, følblom, gullris, karve, skogkløver, firkantperikum, skogstorknebb, engfrytle, finnskjegg.

Det vokser også fjellplanter som fjellrapp og fjelltimotei på Haugplassen. Disse har trolig blitt brakt hit gjennom fe- og kløvtrafikk i tidligere tider fra høyereliggende fjellområder.

Av insekter er det tidligere funnet en rødlisteart i nærheten på Rajesetra i 2010 (jf. Artskart i www.artsdatabanken.no). Karl Johan Grimstad samlet her minerte blad fra solblom, som siden utviklet seg til solblomengmøll *Digitalva arnicella* som har status som EN –sterkt truet (www.artsdatabanken.no). Kjell Magne Olsen i Biofokus har kartlagt insektsfaunaen på Haugplassen i 2013. Artsliste hentet ut fra Artskart (www.artsdatabanken.no) finnes som vedlegg.

1.1.2 Verdi

Slåtteeengene på Haugplassen har verdi A- svært viktig, jf DN-håndbok 13, reviderte faktaark fra november 2014. Siden forrige kartlegging da skjøtelsesplan blei utforma har denne statusen bare styrket seg. Det forekommer store semi-naturlige engarealer på Haugplassen med årlig god skjøtsel i form av sein slått og etterbeiting med storfe. Det er per nå registrert tre røddlistearter (to med status VU og en NT-art) innen området, samt at det finnes 25 tyngdepunktarter for semi-naturlig eng. Haugplassen ligger i relativt kort nærhet til andre lignende verdifulle lokaliteter som også skjøttes og ligger således i et helhetlig kulturlandskap. Grunneier har gjenåpnet og ryddet større områder enn det som omtales i skjøtelsesplanen, så lokalitetsbeskrivelser og avgrensning burde oppdateres. Videre blir det gjennomført slått på myra. Det bør også vurderes å skille denne ut som egen naturtype- slåttemyr.

Figur 2. Det er store forekomster av søstermarihånd *Dactylorhiza sambucina* på Haugplassen. Arnfinn Tveita forteller at de har talt opp over 1500 blomstrende individer her. Søstermarihånd står på den norske rødlista over trua arter med status VU-sårbar. Den blomstrer tidlig sammen med andre vårblomster slik som marianøklebånd, de gule plantene i bakgrunnen. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 3. Spredt forekommer også orkideen brudespore *Gymnadenia conopsea*, se oppstikende rosa aks med blomster med nektarsporer. Den har status NT- nær trua på rødlista. Her vokser den sammen med bl.a skogstorknebb, skogkløver, harerug, rødknapp og hjertegras. Foto Ellen Svalheim, 29. juni 2016.

Figur 4. Det er gode bestander av solblom flere steder på Haugplassen. Arnfinn Tveita forteller at den stadig dukker opp på nye voksesteder. Solblom *Arnica montana* regnes som en kjennetegnende art for slåtteenger. Den er rødlista med status VU-sårbar. På nabosetra er det registrert solblomengmøll *Digitivalva arnicella* EN som er sterkt truet. Den lever på rossetbladene til solblommen. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 5. Orkideen vårmarihånd *Orchis mascula* vokser på Haugplassen. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 6. Orkideen stortveblad *Listera ovata* vokser spredt i engene på Haugplassen. Foto Ellen Svalheim 29.06.2016.

Figur 7. Det vokser mange indikator- eller tyngdepunktarter for semi-naturlig eng i engene på Haugplassen. På bildet ser vi bl.a. de gule flekkgriseøre plantene *Hypochaeris maculata*, prestekrage *Leucanthemum vulgare*, rødknapp *Knautia arvensis* og hjertegras *Briza media*. Foto Ellen Svalheim 29.06.2016.

Figur 8. Mer av samme artsrike engflora med prestekragene tydeligere i fokus, sammen med bl.a. firkantperikum, skogkløver, blåklokke, skogstorknebb. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 9. Hjertegrass *Briza media* og rødknapp *Knautia arvensis* i siluett. Haugplassen 29.06.16. Foto Ellen Svalheim.

Figur 10. Kattefot *Antennaria dioica* er en annen tyngdepunktart som vokser i de tørrere delene av engene på Haugplassen. Foto Ellen Svalheim 29.06.16.

Figur 11. Småbergknapp *Sedum annuum* vokser på de tørrere delene av enga, gjerne på grunnlendt mark. Foto Ellen Svalheim 29.06.16

1.2 Artsliste over karplantefunn 29.juni 2016

1.2.1 Planter i eng og kantvegetasjon, på tørr til noe friskere mark.

Nedenfor listes opp registrerte karplanter i slåtteeengarealene på Haugsplassen. Arter som regnes som tyngdepunktarter for semi-naturlig mark er merket T, typiske og mer vanlige engarter er merket – E, kantarter –K, fjellplanter som vokser i enga –F, tørrbergarter B .

<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	E
<i>Aconitum lycoctonum</i>	Tyrilhjelm	K
<i>Agrostis capillaris</i>	Engkvein	E
<i>Ajuga pyramidalis</i>	Jonsokkoll	T
<i>Alchemilla monticola</i>	Beitemarikåpe	E
<i>Anemone nemorosa</i>	Hvitveis	
<i>Antennaria dioica</i>	Kattefot	T
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Gulaks	T
<i>Arnica montana</i>	Solblom	T, rødlista VU
<i>Atocion rupestre</i>	Småsmelle	E
<i>Avenella flexuosa</i>	Smyle	K
<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug	T
<i>Briza media</i>	Hjertegras	T
<i>Calluna vulgaris</i>	Røsslyng	K
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklokke	T
<i>Carex digitata</i>	Fingerstarr	K
<i>Carex flava</i>	Gulstarr	E
<i>Carex leporina</i>	Harestarr	E
<i>Carex pallescens</i>	Bleikstarr	E
<i>Carex pilulifera</i>	Bråtestarr	E
<i>Carum carvi</i>	Karve	E
<i>Centaurea jacea</i>	Engknoppurt	T
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvall	K
<i>Dianthus deltoides</i>	Engnellik	T
<i>Chamerion angustifolium</i>	Geitrams	K
<i>Dactylis glomerata</i>	Hundegras	E
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Flekkmarihånd	E
<i>Dactylorhiza sambucina</i>	Søstermarihånd	T, rødlista VU
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke	E
<i>Festuca ovina</i>	Sauesvingel	E
<i>Festuca rubra</i>	Rødsvingel	E
<i>Fragaria vesca</i>	Markjordbær	E
<i>Galium boreale</i>	Hvitmaure	T
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb	E
<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom	E
<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudespore	T, rødlista NT
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåveis	
<i>Hieracium lactucella</i>	Aurikkelsveve	E
<i>Hieracium pilosella</i>	Hårsveve	T

<i>Hypericum maculatum</i>	Firkantperikum	E
<i>Hypochaeris maculata</i>	Flekkgrisøre	T
<i>Knautia arvensis</i>	Rødknapp	T
<i>Lathyrus pratensis</i>	Gulflatbelg	E
<i>Leontodon autumnalis</i>	Føllblom	E
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prestekrage	T
<i>Listera ovata</i>	Stortveblad	E
<i>Lotus corniculatus</i>	Tiriltunge	E
<i>Luzula multiflora</i> ssp <i>frigida</i>	Seterfrytle	E
<i>Luzula multiflora</i>	Engfrytle	E
<i>Luzula pilosa</i>	Hårfrytle	E
<i>Maianthemum bifolium</i>	Maiblom	K
<i>Melampyrum pratense</i>	Stormarimjelle	K
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Småmarimjelle	E
<i>Nardus stricta</i>	Finnskjegg	E
<i>Noccaea caerulea</i>	Vårpengeurt	
<i>Omalotheca sylvatica</i>	Skoggråurt	E
<i>Orchis mascula</i>	Vårmarihånd	E
<i>Paris quadrifolia</i>	Firblad	K
<i>Phleum alpinum</i>	Fjelltimotei	F, E
<i>Phleum pratense</i>	Timotei	E
<i>Pimpinella saxifraga</i>	Gjeldkarve	T
<i>Plantago lanceolata</i>	Smalkjempe	T
<i>Plantago major</i>	Groblad	
<i>Plantago media</i>	Dunkjempe	T
<i>Poa alpina</i>	Fjellrapp	F, E
<i>Poa annua</i>	Tunrapp	E
<i>Poa pratensis</i>	Engrapp	E
<i>Polygala vulgaris</i>	Storblåfjær	T
<i>Polygonatum verticillatum</i>	Kranskonvall	K
<i>Potentilla argentea</i>	Sølvmore	T
<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot	E
<i>Primula veris</i>	Marianøkleblom	T
<i>Prunella vulgaris</i>	Blåkoll	E
<i>Pteridium aquilinum</i>	Einstape	k
<i>Rhinanthus minor</i>	Småengkall	T
<i>Rubus idaeus</i>	Bringebær	K
<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre	E
<i>Rumex acetosella</i>	Småsyre	B
<i>Sedum acre</i>	Bitterbergknapp	B
<i>Sedum annuum</i>	Småbergknapp	B
<i>Silene vulgaris</i>	Engsmelle	E
<i>Solidago virgaurea</i>	Gullris	E
<i>Stellaria graminea</i>	Grasstjerneblom	E
<i>Taraxacum officinale</i>	Ugrasløvetenner	E
<i>Trifolium medium</i>	Skogkløver	E
<i>Trifolium pratense</i>	Rødkløver	E
<i>Trifolium repens</i>	Hvitkløver	E

<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom	E
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær	K
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Tyttebær	K
<i>Veronica chamaedrys</i>	Tveskjeggveronika	E
<i>Veronica officinalis</i>	Legeveronika	E
<i>Vicia cracca</i>	Fuglevikke	E
<i>Viola canina</i>	Engfiol	T
<i>Viola riviniana</i>	Skogfiol	K
<i>Viola tricolor</i>	Stemorsblom	E

1.2.2 Planter i fuktigere til våt eng

<i>Aconitum lycoctonum</i>	Tyrihjel	K
<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom	E
<i>Trifolium medium</i>	Skogkløver	E
<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom	E
<i>Cirsium heterophyllum</i>	Hvitbladtistel	E
<i>Crepis paludosa</i>	Sumphaukeskjegg	E
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Ormetelg	K
<i>Equisetum pratense</i>	Engsnelle	E
<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsnelle	K
<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt	E
<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure	E
<i>Ranunculus repens</i>	Krypsoleie	E
<i>Rubus saxatilis</i>	Teiebær	K
<i>Silene dioica</i>	Rød jonsokblom	E
<i>Urtica dioica</i>	Stornesle	
<i>Vicia sepium</i>	Gjerdevikke	E

1.2.3 Planter rundt tun og på og i tilknytning til myrrealene nede på sletta.

I de lavereliggende delene av området i øst nær låve og gapahuk finnes det et myr- og fuktområde som også blir slått. Mellom husene i tunet er det en del slitasje med tråkk og kjørespor. Innen dette området forekommer en blanding av myrvegatsjon (M), vegetasjonsflekker med semi-naturlig engvegetasjon og mer tråkk og gjødselstålerante arter, samt og noen pioner- og kantarter. En lett blanding av diverse utforminger mao:

<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hundekjeks	E
<i>Arnica montana</i>	Solblom	T, rødlista VU
<i>Bistorta vivipara</i>	Harerug	T
<i>Chamerion angustifolium</i>	Geitrams	K
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke	E
<i>Luzula multiflora ssp frigida</i>	Seterfrytle	E
<i>Nardus stricta</i>	Finnskjegg	E
<i>Omalotheca sylvatica</i>	Skoggråurt	E
<i>Phleum alpinum</i>	Fjelltimotei	A, E
<i>Poa annua</i>	Tunrapp	

<i>Poa pratensis</i>	Engrapp	E
<i>Potentilla erecta</i>	Tepperot	E
<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre	E
<i>Solidago virgaurea</i>	Gullris	E
<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom	E
<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom	E
<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsnelle	K
<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt	E
<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmaure	E
<i>Ranunculus repens</i>	Krypsoleie	E
<i>Urtica dioica</i>	Stornesle	
<i>Achillea ptarmica</i>	Nyseryllik	E
<i>Caltha palustris</i>	Bekkeblom	E
<i>Carex canescens</i>	Gråstarr	M
<i>Carex echinata</i>	Stjernestarr	E
<i>Carex nigra</i>	Slåtestarr	E
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	Maigull	K
<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	E
<i>Comarum palustre</i>	Myrhatt	M
<i>Elytrigia repens</i>	Kveke	
<i>Epilobium ciliatum</i>	Amerikamjølke	
<i>Equisetum fluviatile</i>	Elvesnelle	M
<i>Eriophorum angustifolium</i>	Duskull	M
<i>Galeopsis tetrahit</i>	Kvassdå	
<i>Galium mollugo</i>	Stormaure	E
<i>Juncus articulatus</i>	Ryllsiv	
<i>Juncus bufonius</i>	Paddesiv	
<i>Juncus bulbosus</i>	Krypsiv	
<i>Juncus filiformis</i>	Trådsiv	
<i>Lathyrus linifolius</i>	Knollerteknapp	E
<i>Lepidotheca suaveolens</i>	Tunbalderbrå	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Fredløs	M
<i>Phegopteris connectilis</i>	Hengeving	K
<i>Polygonum aviculare</i>	Tungras	
<i>Rorippa palustris</i>	Brønnkarse	
<i>Rubus chamaemorus</i>	Molte	M
<i>Rumex longifolius</i>	Høymol	
<i>Salix phylicifolia</i>	Grønnvier	
<i>Stellaria media</i>	Vassarve	
<i>Stellaria nemorum</i>	Skogstjerneblom	
<i>Veronica serpyllifolia</i>	Snauveronika	E
<i>Viola epipsila</i>	Stor myrfiol	M

Figur 12. Stedvis finnes fuktigere sig med friskere eng. Her med bl.a. ballblom og skogstorknebb. Foto Ellen Svalheim 29.06.16.

Figur 13. Her fra et sig med mye tyrihjelmer med innslag av skogstorknebb og ballblom. Foto A. Tveita 2015.

Figur 14. Utsnitt av fukteng med bl.a. ballblom, enghumleblom, skogstorknebb og tyrihjelm. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 15. I tilknytning til myrområdet i de nedre østre delene er det fukteng med bl.a. bekkeblom og myrhatt. Foto Ellen Svalheim 29.06.16.

Figur 16. Det er en flott vårblostring på Haugplassen med bl.a. blomstring av store mengder med marianøklebånd *Primula veris*. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 17. Marianøklebånd på Haugplassen våren 2015. Foto Arnfinn Tveita.

1.3 Skjøtsel og tilstand

Engfloraen på Haugplassen var i 2016 i meget god tilstand. Engarealene blir slått årlig. Det gjennomføres også etterbeite med storfe (ungdyr). Dette er meget positivt, da dyra beiter ned håa og hindrer dermed at etterveksten blir liggende over vinteren, bygge opp strølag og grønn gjødsle neste sesong. Dessuten lager dyra tråkkspor som frø og frøplanter lett kan spire og vokse opp i.

Også fuktigere engflekker samt myra i øst blir slått årlig. Dette er meget positivt da det er langt færre fuktengarealer og myrslåttarealer som holdes i hevd her i landet sammenlignet med tørrere enger.

Figur 18. Haugplassen etter slått i 2015. Deler av myra ses i forgrunnen, mens de større slåtteeengene ligger i bakkene bak. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 19. Bilde over engarealer etter slått sett mot sørøst. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 20. Ungdyr på etterbeite på engene på Haugplassen sommeren 2015. Slik ser det ut rett før sanking. Nedbeitingen på høsten på engarealene er meget god. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Figur 21. Husdyreier Gunnar Tveita med ungdyra sine. Gunner Tveita kommer med nye kalver til Haugplassen hvert år. Kalvene beiter ned engene etter slåtten. Foto Arnfinn Tveita 2015.

Kilder

Biodiversitetsdata gjort tilgjengelig av: Artsobservasjoner.no, inkluderer data fra Miljolare.no, inkluderer data fra Rovbase, (Nedlastet gjennom Artskart, artskart.artsdatabanken.no, 2017-01-22).

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (oppdatert 2007).

Direktoratet for naturforvaltning in prep. Revidering av «Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13», revidert faktaark for slåttemark, november 2014 utgave.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge

Kjøremo, K., 2011. Skjøtselsplan for Haugsplass, slåttemark. Kulturlandskapsenteret i Telemark

Vedlegg

Biofokus ved Kjell Magne Olsen foretok registreringer av bl.a. insekter, amfibier og fugl på Haugplassen i 2013. Disse registreringene er hentet ut fra Artskart www.artsdatabanken.no og gjengis nedenfor (Kilde: Biodiversitetsdata). Ikke alle artene har norsk navn.

Vitenskaplig navn	Norsk navn	Artgruppenavn	Registrert av	År	Firma
Anaspis frontalis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Anaspis rufilabris		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Anthophagus omalinus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Athous subfuscus	busksmeller	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Brachyta interrogationis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Clytra quadripunctata		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Corticaria longicornis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Corticarina parvula		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Corticarina similata		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Cryphalus asperatus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Curtimorda maculosa		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Cyphon laevipennis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Cyphon padi		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Dalopius marginatus	sømsmeller	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Dascillus cervinus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Dromius fenestratus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Elateroides dermestoides		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Ernobius abietis	grankonglebille	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Hylastes cunicularius	granrotbille	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Hylobius abietis	gransnutebille	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Ips typographus	stor granbarkbille	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Malthodes brevicollis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Malthodes fuscus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Malthodes spathifer		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Melanotus castanipes	stor vedsmeller	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Meligethes aeneus	rapsglansbille	Biller	Olberg, S.	2014	BioFokus
Micrambe abietis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Orthoperus atomus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Phyllobius argentatus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Phyllobius argentatus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Phyllobius maculicornis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Pissodes pini	vanlig furusnutebille	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Platycis minutus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Podabrus alpinus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Podistra rufotestacea		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Podistra schoenherrii		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Polydrusus cervinus		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Polydrusus mollis		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

<i>Polydrusus tereticollis</i>		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Rhagium inquisitor</i>	bartreløper	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Rhagium mordax</i>	lauvtreløper	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Rhagonycha atra</i>		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Rhagonycha nigriventris</i>		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Stenotrachelus aeneus</i>		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tachinus marginellus</i>		Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tetropium castaneum</i>	svart granbarkbukk	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Trixagus dermestoides</i>	enghalvsmeller	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Trypodendron lineatum</i>	stripet vedborer	Biller	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Evarcha falcata</i>		Edderkoppdyr	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Misumena vatia</i>		Edderkoppdyr	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Mitopus morio</i>	fjellvevkjerring	Edderkoppdyr	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Philodromus aureolus</i>		Edderkoppdyr	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Aguriahana pictilis</i>		Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Aradus depressus</i>	løvbarktege	Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Cacopsylla corcontum</i>		Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Centrotus cornutus</i>	hornsikade	Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Evacanthus interruptus</i>		Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Monalocoris filicis</i>	bregnetege	Nebbmunner	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Chrysoperla carnea</i>	vintergulløye	Nettvinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Coniopteryx tineiformis</i>		Nettvinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Micromus paganus</i>		Nettvinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Anthocharis cardamines</i>	aurorasommerfugl	Sommerfugler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Argynnis adippe</i>	adippeperlemorvinge	Sommerfugler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pararge aegeria</i>	skogringvinge	Sommerfugler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Phyllocnistis labyrinthella</i>	ospeminérmøll	Sommerfugler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pieris napi</i>	rapssommerfugl	Sommerfugler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Leuctra hippopus</i>		Steinfluer	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Loensia fasciata</i>		Støvlus	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Valenzuela flavidus</i>		Støvlus	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Baccha elongata</i>	nåleblomsterflue	Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bibio clavipes</i>	stor høsthårmygg	Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia atroparva</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia excelsa</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia flavipila</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia inusitata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia nitidicollis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia placida</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bradysia praecox</i>		Tovinger	Heller, K.	2014	BioFokus
<i>Bradysia vagans</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Camptochaeta austriaca</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Camptochaeta camptochaeta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Camptochaeta hirtula</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Claustropyga brevichaeta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Claustropyga refrigerata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera blanda</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

<i>Corynoptera crassistylata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera deserta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera forcipata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera furcifera</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera irmgardis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera levis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera luteofusca</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera melanochaeta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera montana</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera perornata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera postglobiformis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera subdentata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera subparvula</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera subtilis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera tetrachaeta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera trepida</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Corynoptera verrucifera</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Cratyna vagabunda</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Dichopygina nigrohalteralis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Empis borealis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Epidapus gracilis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Leptosciarella dimera</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Leptosciarella fuscipalpa</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Leptosciarella rejecta</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lycoriella inflata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lycoriella micria</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lycoriella thuringiensis</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Mesembrina mystacea</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Microchrysa cyaneiventris</i>	svart juvelvåpenflue	Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pseudolycoriella subbruckii</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Scatopsciara atomaria</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Scatopsciara multispina</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Scatopsciara nana</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tanyptera atrata</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Trichosia lengersdorfi</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Trichosia splendens</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Zygoneura sciarina</i>		Tovinger	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Haplothrips hukkineni</i>		Trips	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Mycterothrips latus</i>		Trips	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Aglaostigma fulvipes</i>		Veps	Lønnve, O.J.	2014	BioFokus
<i>Allantus basalis</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Ametastegia tener</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Andrena coitana</i>	klokkesandbie	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Andrena haemorrhoa</i>	hagesandbie	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Apis mellifera</i>	honningbie	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Arge expansa</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

<i>Athalia circularis</i>		Veps	Lønnve, O.J.	2014	BioFokus
<i>Bombus bohemicus</i>	jordgjøkkhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus hortorum</i>	hagehumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus hypnorum</i>	trehumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus jonellus</i>	lynghumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus lapidarius</i>	steinhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus lucorum</i>	lys jordhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus pascuorum</i>	åkerhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus pratorum</i>	markhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus soroensis</i>	lundhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus sporadicus</i>	taigahumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus sylvestris</i>	markgjøkkhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Bombus wurflenii</i>	tyvhumle	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Camponotus herculeanus</i>	skogstokkmaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Camponotus ligniperda</i>	jordstokkmaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Cephalcia arvensis</i>	liten granspinnveps	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Claremontia tenuicornis</i>		Veps	Lønnve, O.J.	2014	BioFokus
<i>Dolerus schmidti</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Dolichovespula saxonica</i>	engveps	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Empria pallimacula</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Empria pumila</i>		Veps	Lønnve, O.J.	2013	BioFokus
<i>Empria sexpunctata</i>		Veps	Lønnve, O.J.	2014	BioFokus
<i>Formica aquilonia</i>	nordlig skogmaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Formica fusca</i>	svart sauemaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Formica lemani</i>	nordlig sauemaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Formica lugubris</i>	håret skogmaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lasioglossum albipes</i>	engjordbie	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lasioglossum calceatum</i>	storbjordbie	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Lasioglossum fulvicorne</i>	krattjordbie	Veps	Olsen, K.M.	2015	BioFokus
<i>Leptothorax acervorum</i>	håret smalmaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Monophadnus monticola</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Monophadnus pallescens</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Myrmica rubra</i>	hageeitermaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Myrmica ruginodis</i>	skogeitermaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Myrmica scabrinodis</i>	myreitermaur	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Nematus myosotidis</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Nematus oligospila</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pachyprotasis rapae</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pemphredon lugubris</i>	relikttregraver	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Pristiphora nigella</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Rhogogaster viridis</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Strombocerus delicatulus</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Taxonus agrorum</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tenthredo atra</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tenthredo livida</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tenthredo livida</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
<i>Tenthredo mesomelas</i>		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

Tenthredo olivacea		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Tenthredopsis scutellaris		Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Vespula vulgaris	jordveps	Veps	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Aeshna grandis	brun øyestikker	øyestikkere	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

Fugler

Ficedula hypoleuca	svarthvit fluesnapper	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Fringilla coelebs	bokfink	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Hippolais icterina	gulsanger	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Hirundo rustica	låvesvale	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Parus major	kjøttmeis	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Phylloscopus trochilus	løvsanger	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Sylvia borin	hagesanger	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Turdus iliacus	rødvingetrost	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Turdus merula	svarttrost	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Turdus pilaris	gråtrost	Fugl	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

Amfibier

Bufo bufo	nordpadde	reptiler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
Rana temporaria	buttsnutefrosk	reptiler	Olsen, K.M.	2013	BioFokus

Pattedyr

Castor fiber	bever	Pattedyr	Olsen, K.M.	2013	BioFokus
--------------	-------	----------	-------------	------	----------

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.